

Brüsszel, 2019.6.5.
COM(2019) 500 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK, A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK ÉS AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANKNAK**

2019. évi európai szemeszter: országspecifikus ajánlások

1. BEVEZETÉS

Az európai gazdaság a hetedik éve nő. A Juncker elnök vezette Bizottság alatt a beruházások elérték a válság előtti szintet, a foglalkoztatottak száma rekordszintre nőtt, az államadósság pedig összességében csökkent.

Az expanzió jövőre is folytatódik: a kedvezőtlenebb feltételek ellenére minden tagállam gazdasága növekedni fog. Az európai gazdaságot tavaly olyan globális problémák érintették, mint a tartós kereskedelmi feszültségek, a nagy fokú bizonytalanság és a nemzetközi pénzügyi feltételek év végi jelentős szigorodása. Idén és jövőre várhatóan továbbra is a belső kereslet lesz a gazdasági növekedés forrása, köszönhetően a foglalkoztatás és a jövedelmek további emelkedésének, az alacsony finanszírozási költségeknek és egyes tagállamok fiskális expanziójának.

Az európai gazdaság korszerűsítéséhez továbbra is a hatékony strukturális reformok jelentik a jó irányt, amelyeket jól célzott beruházási stratégiák és felelősségteljes költségvetési politikák kísérnek. Az európai szemeszter keretében elfogadott országspecifikus ajánlások iránymutatást nyújtanak a tagállamok számára ahhoz, hogy megfelelően reagáljanak a fennálló és új kihívásokra, és teljesítsék közös kulcsfontosságú szakpolitikai célkitűzéseiket. Az európai szemeszter keretében továbbra is a „bűvös háromszöget”, vagyis a beruházások fellendítését, a fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló hatékony reformokat, valamint a rendezett fiskális politikát kell irányadónak tekinteni. Az országspecifikus ajánlások iránymutatást adnak továbbá a gazdasági és monetáris unió teljesítményének és kormányzásának, valamint az euróövezeti gazdaságok ellenálló képességének a megerősítéséhez – az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2019. évi ajánlással¹ összhangban –, valamint a társadalmi konvergencia előmozdításához a szociális jogok európai pillérével összhangban.

A globális növekedés gyengülése arra figyelmeztet, hogy folyamatosan foglalkozni kell az uniós gazdaságok strukturális kihívásaival. A gazdasági kockázatok és a bizonytalanság növekedésére tekintettel gazdaságaink ellenálló képessége és növekedési potenciálja csak a reformok határozottabb végrehajtásával és rangsorolásával erősíthető. Ezzel összefüggésben növelni kell az innováció hatását és nagyságrendjét, továbbá biztosítani kell a készségek színvonalát és munkaerőpiaci relevanciáját. A társadalmi befogadás előmozdítása, a beruházások védelme és előmozdítása, valamint az államháztartás színvonalának javítása kulcsfontosságú a lassabb növekedés foglalkoztatásra és egyenlőtlenségre gyakorolt hatásának kiegyenlítéséhez. A gazdasági lendület lassulása figyelmeztet az euróövezeten belüli egyensúly szimmetrikusabb helyreállításának szükségességére is. A tagállamoknak – különösen azoknak, amelyeknek magas az adósságrátája – továbbra is javítaniuk kell az államháztartás fenntarthatóságát. Ugyanakkor a költségvetési mozgástérrel és alacsony szintű beruházásokkal rendelkező tagállamoknak forrásaikat a növekedési potenciál fokozására kell fordítaniuk. Az egységes piac megerősítése, illetve az egységes piaci politikák és a nemzeti strukturális reformok közötti összhang fokozása hozzá fog járulni az uniós gazdaság termelékenységének és ellenálló képességének javításához. Globális szinten az EU Kínával kapcsolatos megújult stratégiája² nagy lehetőségeket biztosít Európának a munkahelyteremtésre és a növekedésre.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5097-2019-INIT/hu/pdf>

² <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-eu-china-a-strategic-outlook.pdf>

A beruházások és a reformok egyaránt fontosak. E csomaggal a Bizottságnak különösen az a célja, hogy biztosítsa a beruházások és a reformok további összehangolását, és koherensebb szakpolitikai keretet biztosítson. A 2019. évi országspecifikus ajánlások nagyobb hangsúlyt fektetnek a beruházásokra, miután a Bizottság az országjelentésekben részletesen elemezte az egyes tagállamok beruházási igényeit és szűk keresztmetszeit.

Az uniós források nem elégíthetik ki az összes beruházási igényt, de jelentős lehetőségeket kínálnak az országspecifikus ajánlásokban meghatározott konkrét beruházási hiányok kezelésére. Az EU következő többéves pénzügyi keretére vonatkozó bizottsági javaslatok hatékonyabb szakpolitikai kapcsolatot teremtenek az európai szemeszter és a 2021–2027 közötti időszakra szóló uniós finanszírozás között, és ezáltal az uniós pénzügyi programok, például az InvestEU, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, a Európai horizont és a kohéziós politikai alapok jelentős lehetőségeket kínálnak. Ezek kihasználásához különösen fontos lesz a következő uniós kohéziós politikai alapok programozása. A nemzeti és a regionális hatóságokkal még éppen csak megkezdődött a párbeszéd arról, hogy 2021 és 2027 között nemzeti szinten miként lehetne jobban kihasználni az európai strukturális és kohéziós alapokat³, így az országspecifikus ajánlások és az országjelentések elemzési keretként használhatók a megfelelő programozáshoz.

2. GAZDASÁGI KILÁTÁSOK, A REFORMOK TERÉN ELÉRT ÁLTALÁNOS HALADÁS ÉS AZ EGYENSÚLYHIÁNY KORREKCIÓJA

Az Európai Unió gazdasága idén és jövőre várhatóan tovább nő, habár lassabb ütemben. A gazdasági növekedés 2019. évi várható lassulása részben annak tudható be, hogy a külső környezet jelentős negatív hatást gyakorolt az exportorientált ágazatokra. Néhány nagy európai gazdaságban bizonyos ország- és ágazatspecifikus tényezők is befolyásolták a termelési adatokat (pl. az autóiparban). Egyes országokban a belpolitikai bizonytalanság és a reformok visszafordítása rányomta bélyegét a bizalomra és a növekedési kilátásokra. A foglalkoztatás további bővülése és az alkalmazotti bérek mérsékelt emelkedése várhatóan élénkítően hat a fogyasztásra és a gazdasági tevékenységre, de a gazdasági kilátásokkal kapcsolatos bizonytalanság tompítja e hatást. A beruházások várhatóan tovább nőnek, de a kevésbé kedvező külső környezet és a kereskedelmi politikákkal kapcsolatos bizonytalanság miatt csak lassabb ütemben. Összességében a kedvező finanszírozási környezet és egyes tagállamok fiskális expanziója várhatóan fenn fogja tartani a belső kereslet növekedését.

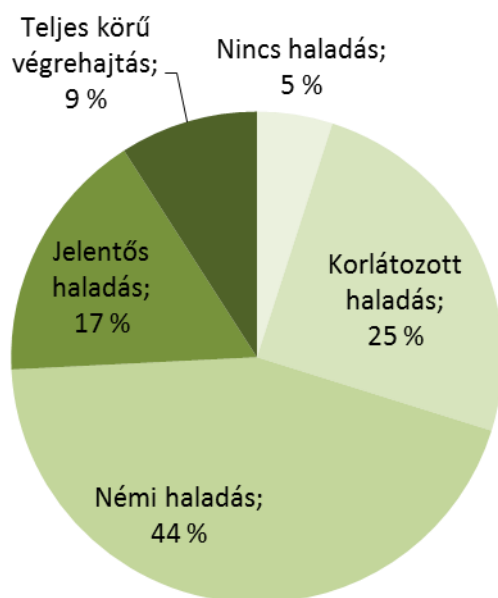
Noha az elmúlt években az alapvető gazdasági tényezők jelentősen javultak, mégis fokozni kell az európai gazdaság ellenálló képességét és növekedési potenciálját. A jövőbeli gazdasági sokkok kivédéséhez elengedhetetlen a potenciális növekedés javítása és a költségvetési mozgástér bővítése. A gazdasági kilátásokat övező jelentős és összefüggő kockázatok miatt növelni kell az erőfeszítéseket a strukturális kihívások és a gazdasági lendület gyengülésével esetleg felmerülő hiányosságok kezelésére. Az oktatásra és a készségekre, a minőségi infrastruktúrára és az innovációra irányuló beruházások előmozdítása és védelme egyidejűleg erősíti gazdaságaink növekedési potenciálját és támogatja az aggregált keresletet. Ezzel összefüggésben elengedhetetlen a jogállamiság tiszteletben tartása, különösen a független igazságszolgáltatási rendszerek és a szilárd korrupcióellenes keretek előmozdítása is. Ami az államháztartást illeti, a magas adóssággal rendelkező országoknak olyan politikákat kell követniük, amelyekkel növelni tudják költségvetési tartalékaikat és

³ Uniós kohéziós politikai alapok alatt az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap Plusz és a Kohéziós Alap értendő.

tartósan csökkenő pályára tudják állítani az adósságrátát. A meglévő költségvetési mozgástereket ugyanakkor most fel kell használni. Minden tagállamnak különös figyelmet kell fordítania kiadásainak és adórendszerének növekedésbarát jellegére és újraelosztó hatásaira. Végezetül, az euróövezeten belüli egyensúly szimmetrikusabb helyreállítása csökkentené a hitelállomány-leépítés növekedésre gyakorolt negatív hatását, és a gazdasági teljesítményünk kevésbé függne a külső kereslettől.

A 2018-ig elfogadott országspecifikus ajánlások több mint kétharmada esetében legalább „némi haladás” tapasztalható (lásd az 1. ábrát). A tagállamokkal 2011 óta elfogadott különböző ajánlások végrehajtása egyenletes ütemben folytatódik. Néhány esetben azonban előfordult, hogy a jelentősebb reformok bizonyos elemeit később visszavonták. A legnagyobb haladás a pénzügyi szolgáltatások terén történt, ezt követi a munkajog és a foglalkoztatásvédelmi jog. Különösen lassú volt az előrelépés az adóalap kiszélesítése, az egészségügy és a tartós ápolás-gondozás, valamint a szolgáltatások versenye terén.

1. ábra: A 2011–2018 közötti országspecifikus ajánlások végrehajtásának állása

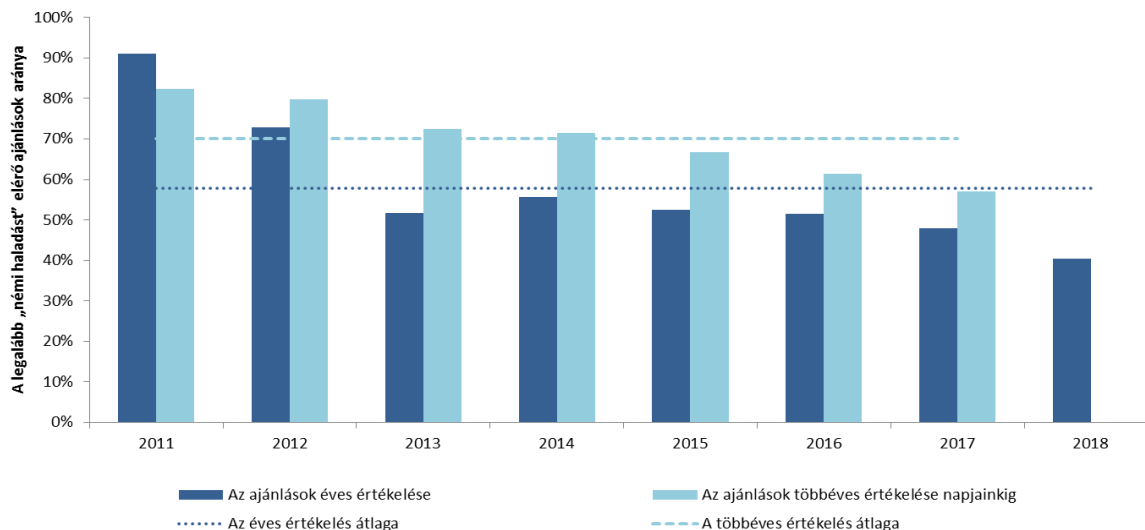

Megjegyzés: a többéves értékelés a végrehajtást az ajánlások első elfogadásától ennek a közleménynek a 2019. májusi közzétételéig vizsgálja. A fiskális politikával kapcsolatos országspecifikus ajánlások átfogó értékelése kiter a Stabilitási és Növekedési Paktumnak való megfelelésre.

Az elmúlt egy évre visszatekintve a tagállamok a 2018. júliusban kapott 10 ajánlás közül csak 4 esetében értek el legalább „némi haladást” (lásd a 2. ábrát). Ez a teljesítmény rosszabb, mint a korábbi években. Az országjelentésekkel összefüggésben elvégzett februári értékelés óta a reformfolyamat összességében nem haladt jelentősen előre. A háttérben azonban az egyes tagállamok, illetve szakpolitikai területek teljesítménye eltérő. A reformok végrehajtása továbbra is erős a pénzügyi szolgáltatások terén, noha a haladás némileg kisebb, mint a válságot közvetlenül követő azonnali intézkedések esetében. Továbbra is lassú a haladás az adóalap kiszélesítésére és a szolgáltatások versenyének erősítésére vonatkozó ajánlások tekintetében. A fennmaradó gazdasági és társadalmi kihívások, valamint a

gazdasági kilátásokat érintő lefelé mutató kockázatok fényében döntő fontosságú a reformok eltökéltebb végrehajtása, az uniós gazdaságok ellenálló képességének erősítése érdekében.

2. ábra: Az országspecifikus ajánlások végrehajtása: éves értékelés minden egymást követő évben 2011 óta, illetve a végrehajtás napjainkig

Megjegyzés: a többéves értékelés a végrehajtást az ajánlások első elfogadásától ennek a közleménynek a 2019. májusi közzétételéig vizsgálja. A 2011. és 2012. év vonatkozásában az országspecifikus ajánlások eltérő értékelési kategóriái miatt nehezebb összehasonlítani az éves értékelést a többéves értékeléssel.

A makrogazdasági egyensúlyhiányok korrekciója folytatódik, de további szakpolitikai intézkedésekre van szükség. Néhány tagállam továbbra is példátlanul magas szintű magán- és államadósságot jegyez, ami csökkenti a negatív sokkhatások kezelésére rendelkezésre álló mozgásteret. Más tagállamokban megjelentek a lakásárak dinamikus növekedéséhez és a fajlagos munkaköltségek emelkedéséhez kapcsolódó lehetséges túlfűtöttség jelei. A külső pozíciók egyensúlyának helyreállítása továbbra sem valósult meg maradéktalanul. A nagy külső hiányok megszűntek, több ország azonban még mindig csak apró lépéseket tett jelentős folyófizetésimérleg-többlete korrekciójára. Az euróövezet jelentős folyófizetésimérleg-többlete lényegében nem változott, ami egyrészt azt tükrözi, hogy az összesített belső kereslet nem tud lépést tartani a gazdasági tevékenység fejlődésével, másrészt azt, hogy a javuló versenyképesség fűti a kivitelt. Az egyensúly helyreállításához a továbbiakban differenciált intézkedések kellenek. A folyófizetésimérleg-hiánnyal vagy magas külső adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak javítaniuk kell versenyképességüket, a nagy folyófizetésimérleg-többlettel rendelkező tagállamoknak pedig a feltételek javításával elő kell segíteniük a bérek és a beruházások nagyobb növekedését. A termelékenység fokozását és a beruházások fellendítését célzó intézkedések minden tagállam esetében elengedhetetlenek a magasabb potenciális növekedéshez.

3. A 2019–2020. ÉVI AJÁNLÁSOK FŐ CÉLJAI

Az ajánlások átfogó célja, hogy a tagállamokat gazdaságuk korszerűsítésére és ezáltal növekedési potenciáljuk növelésére, illetve ellenálló képességük további erősítésére

ösztönözzék. A várható lassulásra tekintettel a tagállamoknak nagyobb súlyt kell fektetniük a fenntartható és inkluzív növekedést célzó reformokra. Emellett az egyre inkább digitalizálódó és globalizálódó gazdaságban intelligensebb beruházásokra van szükség a kapcsolódó infrastruktúra, innováció, oktatás és készségek terén. Ezen túlmenően a digitalizáció, a munkaerőpiac változása, a népesség elöregedése és a gazdaság zöldítése további erőfeszítéseket tesz szükségessé a minőségi munkahelyek létrehozásának támogatása, valamint a fenntartható, megfelelő és inkluzív szociális jóléti rendszerek biztosítása céljából.

A nemzeti társadalmi-gazdasági tendenciák mögött néhány országban jelentős regionális különbségek rejlenek. Visszatekintve megállapítható, hogy a gazdasági növekedés előnyeit a régiók nem egyenlő mértékben élvezik. Előretekintve az várható, hogy a jövő társadalmi-gazdasági kihívásai nem egyforma mértékben érintik majd a különböző társadalmi rétegeket. Az idei ajánlások ezért a 2019. évi országjelentések megállapításai alapján helyenként a regionális és területi különbségekre is hivatkoznak. A cél a konkrét beruházási igények jobb azonosítása, valamint a 2021–2027 közötti uniós kohéziós politikai alapokból társfinanszírozandó beruházások révén a gazdasági és társadalmi konvergencia felgyorsítása.

A globális piacokon tapasztalható bizonytalanság az egységes piac fontosságára figyelmeztet. Az egységes piac megfelelő működése alapvetően fontos ahhoz, hogy a vállalkozások versenyképes áru és kiváló minőségű inputokat tudjanak beszerezni, valamint hogy az uniós árutermelők és szolgáltatók nagy és likvid piacokon tudjanak értékesíteni. A szolgáltatási piacok integrációjának viszonylag alacsony szintje a múltban sokszor kapott figyelmet, de a reformok üteme gyakran csalódást okozott. A szolgáltatási piacok elégtelen integrációja egyre nagyobb alternatív költségekkel jár, ami az összes tagállamot érinti. Emellett az árupiacok bizonyos területein, különösen a kölcsönös elismerés alkalmazásával összefüggésben is vannak még hiányosságok. A valódi egységes európai tőkepiac a tőkepiaci unió révén növelni fogja a pénzügyi rendszer sokkellenálló képességét, mivel diverzifikálja a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférését, és új befektetési lehetőségeket teremt. Az egységes piac konszolidációjához további tagállami reformokra van szükség: előre kell lépni a piac digitális, energetikai, tőke- és közlekedési dimenziójának integrációjában. Olaszország számára például ajánlott, hogy a regionális különbségek figyelembevételével javítsa infrastruktúrája minőségét.

2019 februárjában a Bizottság 13 tagállamban azonosított egyensúlyhiányt. Az országspecifikus ajánlások az egyensúlyhiány kezelése érdekében előírják annak megfelelő nyomon követését. A Bizottság a részletes vizsgálatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy 10 tagállam (Bulgária, Horvátország, Franciaország, Németország, Írország, Portugália, Hollandia, Románia, Spanyolország és Svédország) a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás szempontjából egyensúlyhiánnyal, három ország (Ciprus, Görögország és Olaszország) pedig túlzott egyensúlyhiánnyal szembesül⁴.

- Horvátország esetében a Bizottság megállapította, hogy az egyensúlyhiány a gazdasági helyzet javulása és a szakpolitikai előrehaladás miatt már nem túlzott.
- Görögország a pénzügyi támogatási program befejezése óta először volt részletes vizsgálat alanya, az egyensúlyhiány kezelésére irányuló szakpolitikáit pedig a

⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak és az eurócsoporthoz: 2019. évi európai szemeszter: Az 1176/2011/EU rendelet szerinti értékelés a strukturális reformok terén elért haladásról, a makrogazdasági egyensúlyhiány megelőzéséről és korrekciójáról, továbbá a részletes vizsgálatok eredményeiről, COM(2019) 150 final.

programot követő utólagos felügyelet megerősített felügyeleti keretében követik nyomon.

- Ciprus sebezhetősége a javuló gazdasági helyzet és a szakpolitikai kötelezettségvállalások körének közelmúltbeli bővítése ellenére továbbra is jelentős.
- Olaszország növekedési és államháztartási kilátásai romlottak, és a hatóságok a legutóbbi szakpolitikai intézkedésekkel visszavonták a korábbi reformok egyes elemeit, például a nyugdíjrendszer kapcsán. A Bizottság februárban bejelentette, hogy mivel az olasz makrogazdasági egyensúlyhiány súlyosbodása vagy mérséklődése döntően a jövőbeli szakpolitikai intézkedésektől függ, szoros figyelemmel fogja kísérni az egyensúlyhiány kezelése érdekében Olaszország által tett kötelezettségvállalások teljesülését. E tekintetben Olaszország 2019. évi nemzeti reformprogramja csak részben foglalkozik a 2018. évi országspecifikus ajánlásokban felvetett strukturális kérdésekkel, és gyakran adós marad a benne foglalt néhány új kötelezettségvállalás részleteivel és végrehajtásuk ütemtervével. Reformstratégiája azonban figyelembe veszi a különböző területeken már folyamatban lévő jelentős reformokat, ami a korábbi nemzeti reformprogramokhoz képest nagyobb folytonosságra utal.

Az előző évekhez hasonlóan az azonosított egyensúlyhiánnyal vagy túlzott egyensúlyhiánnyal küzdő országok esetében a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében célzott nyomon követésre is sor fog kerülni.

Államháztartás és adózás

Az államadósság csökken, de a tagállamok eltérő ütemben haladnak. Néhányuk nem használta ki megfelelően az elmúlt évek kedvező konjunkturális körülményeinek és alacsony kamatlábainak előnyeit a költségvetési tartalékok helyreállítására. Mások stabilizálták költségvetési helyzetüket, ami költségvetési mozgásteret biztosít számukra a beruházások támogatásához. Összességében az euróövezet költségvetési irányvonala 2015–2018 között nagyjából semleges maradt, és a Bizottság előrejelzése alapján 2019-ben kissé expanzívvá válik.

Az államadósság több tagállamban továbbra is magas. A népesség előregedésének hatása további kihívásokat jelent, és szükségessé teszi a nyugdíj-, az egészségügyi és a tartós ápolás-gondozási rendszerek reformjának folytatását azok hatékonyságának, eredményességének és megfelelőségének növelése, valamint hosszú távú költségvetési fenntarthatóságuk megőrzése érdekében. A munkával töltött életszakasz és a nyugdíjba vonulás közötti egyensúly kiigazítását és a kiegészítő nyugdíj-megtakarítások támogatását célzó nyugdíjreformok továbbra is elengedhetetlenek. Szükség esetén haladéktalanul meg kell állapodni a jóléti rendszer reformjáról, figyelembe véve az érintett csoportokra gyakorolt hatásokat. A tapasztalatok szerint ezek a területek a legnehezebben megreformálhatók, ezért reformjaikat haladéktalanul meg kell indítani. A reformok során ugyanakkor a kezdetektől fogva törekedni kell az érdekelt felekkel folytatott konzultációra. A reformok visszavonását egyértelműen el kell kerülni, illetve semmissé kell tenni, mivel az veszélyeztetheti a költségvetés fenntarthatóságát, és csökkentheti a növekedési potenciált és a generációk közötti méltányosságot.

Az euróövezet és tagállamai költségvetési fenntarthatóságának erősítéséhez differenciált nemzeti fiskális politikákra van szükség. Figyelembe kell venni a rendelkezésre álló

költségvetési mozgásteret és az országok közötti átgyűrűző hatásokat. A még mindig magas államadóssággal rendelkező tagállamoknak folytatniuk kell a költségvetési tartalékok helyreállítását. Ennek megvalósítása csökkentené e tagállamok sokkhatásokkal szembeni sebezhetőségét, és lehetővé tenné az automatikus stabilizátorok teljes körű működését a következő visszaesés idején. Az országspecifikus ajánlásokban azon tagállamok tekintetében előirányzott költségvetési kiigazítás, amelyek még nem érték el a középtávú költségvetési céljukat, összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal. A megfelelő mozgástérrel rendelkező tagállamok számára úgyszintén ajánlott, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályainak megfelelő költségvetési és strukturális politikák alkalmazásával fokozzák a növekedésösztönző állami beruházásokat és segítsék elő a gazdasági egyensúly helyreállítását.

A közkiadások minőségének javítása növelheti az államháztartás képességét a növekedés és a társadalmi kohézió támogatására. A közkiadások és -bevételek szerkezetének oktatás-, foglalkoztatás- és beruházásorientált átalakítása fokozná a növekedési potenciált. A kiadások ellenőrzésére és a hatékonyság javítására irányuló erőfeszítések mellett ezért folytatni kell a közkiadások növekedésbarát összetételéért tett erőfeszítéseket is. A kiadások felülvizsgálata – megfelelő tervezés és szigorú végrehajtás mellett – hatékony eszköz lehet a közkiadások összetételének javítására, többek között mivel növeli a produktív és jól célzott állami beruházások mozgásterét. Számos tagállam indított már valamilyen típusú kiadási felülvizsgálatot (például Ciprus, Észtország, Luxemburg, Szlovákia és Spanyolország), de még mindig van lehetőség az ilyen eljárások alkalmazásának fokozására, hatókörének kiterjesztésére, módszertanának javítására és a költségvetési ciklussal való jobb összehangolására. Végül azoknak a tagállamoknak, amelyek a felülvizsgálatok révén azonosítani tudták a kiadáshatékonyság javítása szempontjából érintett területeket, meg is kell hozniuk a releváns szakpolitikai intézkedéseket.

Az évek során a tagállamok jelentősen javították a költségvetési keretet, amely sokuknál elősegíti a rendezett fiskális politikák végrehajtását. Számos olyan tagállam van azonban, ahol a jól kialakított és hatékony költségvetési keret létrehozása érdekében a reformok folytatására van szükség. Horvátország és Spanyolország költségvetési keretét ajánlott megerősíteni, Ausztria és Belgium esetében a költségvetési koordinációs intézkedések további javítására van szükség, Lengyelországban pedig indokolt a költségvetési eljárások további megerősítése. Más tagállamokban ugyanakkor elakadtak a reformok, és ezért új lendületre van szükség a reform-erőfeszítések újraélesztéséhez. Emellett minden tekintetben folyamatosan összpontosítani kell a végrehajtásra annak biztosításához, hogy a költségvetési keretek teljesítsék céljukat, a rendezett fiskális politika elérését vagy fenntartását.

Az adó- és szociális ellátórendszerek elősegíthetik az inkluzív növekedést. A jól kialakított adó- és szociális ellátórendszerek támogathatják a magánberuházást, javíthatják az üzleti környezetet, ösztönözhetik a munkaerőpiaci részvételt és a foglalkoztatást, csökkenthetik az egyenlőtlenségeket, és hozzájárulhatnak a társadalmi és környezeti szempontból ellenálló gazdasághoz. Ennek fényében több tagállam arra kapott ajánlást, hogy a fenntarthatóbb gazdasági növekedés ösztönzése érdekében csökkentse a munkát terhelő adókat.

Mivel az agresszív adótervezés elleni küzdelem prioritást élvez, a Bizottság jogalkotási javaslatokat terjesztett elő az adórendszer átláthatóbbá, hatékonyabbá és koherensebbé tételére érdekében. Az uniós jogszabályok és a nemzetközileg elfogadott kezdeményezések átültetése segíteni fogja az agresszív adótervezési gyakorlatok visszaszorítását. Az agresszív adótervezést folytató vállalkozások azonban kihasználhatják néhány tagállam – Ciprus, Magyarország, Írország, Luxemburg, Málta és Hollandia – adórendszereinek bizonyos jellemzőit.

1. háttérmagyarázat A Stabilitási és Növekedési Paktum keretében végzett felügyeleti tevékenység – Aktuális helyzet

A 2019. évi stabilitási és konvergenciaprogramok értékelése alapján a Bizottság több intézkedést hozott a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében.

A Bizottság a túlzotthiány-eljárás megszüntetését ajánlja Spanyolország esetében. Ezzel az utolsó tagállam is kikerülne a Paktum korrekciós ágából.

A Bizottság az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést fogadott el Franciaország, Belgium, Ciprus és Olaszország helyzetéről, mely jelentésekben áttekinti a Szerződésben rögzített hiány- és adósságkritérium teljesítését. Franciaország esetében a hiány- és adósságkritériumot jelenleg teljesítettnek kell tekinteni. Belgium esetében az eddigi elemzés nem elegendő annak megállapításához, hogy az adósságkritérium teljesül-e vagy nem. Ciprus tekintetében a Bizottság úgy véli, hogy nem kell további lépéseket tenni a túlzott hiány fennállásáról szóló határozat meghozatala érdekében. Olaszország esetében az elemzés arra enged következtetni, hogy az adósságkritérium nem teljesül, vagyis az adósság szintje miatt indokolt elindítani a túlzotthiány-eljárást.

A Bizottság emellett azt ajánlja a Tanácsnak, hogy hozzon határozatot arról, hogy Magyarország és Románia a jelentős eltérési eljárás keretében 2018 decemberében neki címzett tanácsi ajánlás nyomán nem hozott eredményes intézkedéseket. Románia esetében az említett eljárást 2017 júniusában indították a 2016-ban megfigyelt jelentős eltérést követően. Magyarország esetében a jelentős eltérési eljárást 2018 júniusában indították a 2017-ben megfigyelt jelentős eltérést követően. A Bizottság továbbá figyelmezteti Magyarországot és Romániát, hogy 2018-ban jelentősen eltért a középtávú költségvetési cél elérését célzó kiigazítási pályától. Ez Románia esetében a harmadik, Magyarország esetében a második figyelmeztetés. A Bizottság javasolja a Tanácsnak, hogy Magyarországnak és Romániának címzett ajánlásában szólítsa fel az országokat arra, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket e jelentős eltérés korrekciójára.

Munkaerőpiac, oktatás és szociálpolitika

A munkaerőpiaci feltételek folyamatosan javulnak. Az EU foglalkoztatási rátái rekordmagasak, a munkanélküliség pedig a legalacsonyabb szintű ebben az évszázadban. Ugyanakkor továbbra is tekintélyes különbségek állnak fenn az országok, régiók és népességcsoportok adatai között. A munkaerőpiac működésének javítása érdekében Belgium, Bulgária, Ciprus, Finnország, Görögország, Magyarország, Írország, Szlovénia és Spanyolország számára ajánlott az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékonyságának fokozására és/vagy a foglalkoztatási szolgálatok kapacitásának megerősítésére irányuló célzott intézkedések bevezetése. Lengyelországnak, Portugáliának és Spanyolorzágnak csökkentenie kell a határozott idejű szerződéssel dolgozó munkavállalók magas arányát, és ezzel párhuzamosan elő kell mozdítania a határozatlan idejű munkaszerződésekre való átállást.

A nők munkaerőpiaci részvétele továbbra is nő, de a foglalkoztatás és a bérezés terén továbbra is vannak nemek közötti egyenlőtlenségek. Ezt gyakran a munkavállalás ellen ható tényezők, a munka és a magánélet közötti egyensúly hiánya, vagy a megfizethető gyermekgondozási és tartós ápolási-gondozási lehetőségek hiánya okozza. E kérdésekkel kapcsolatban Ausztria, a Cseh Köztársaság, Észtország, Németország, Írország, Olaszország, Lengyelország és Szlovákia kapott ajánlásokat.

A minőségi oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés kulcsfontosságú ahhoz, hogy a polgárok az egész életen át tartó tanulás révén a jövőbeli igényeknek is megfelelő

készségekre és kompetenciákra tehessenek szert. A szakemberhiány, a strukturális munkaerőhiány, és a munka világát jellemző változások fényében a humán tőkébe való befektetés elengedhetetlen a tudásintenzív, fenntartható és inkluzív növekedés fellendítéséhez. Mindazonáltal több népességcsoport továbbra is alacsony készségsszinttel rendelkezik, ezért sok tagállam számára ajánlott az oktatási és a képzési rendszer megerősítése és korszerűsítése. Például Bulgáriában, Horvátországban, a Cseh Köztársaságban, Észtországban, Franciaországban, Görögországban, Írországban, Olaszországban, Lettországban, Litvániában, Lengyelországban, Portugáliában, Szlovákiában és Szlovéniában fontolóra kell venni a jövőorientált készségszerzésre, többek között a felnőttkori tanulás előmozdítására irányuló intézkedéseket. A Bizottság ajánlásokat címzett Belgium, Bulgária, Ciprus, Horvátország, Görögország, Litvánia, Portugália, Románia és Spanyolország számára oktatási és képzési rendszereik munkaerőpiaci relevanciájának javítása érdekében. Spanyolország számára ajánlott még a korai iskolaelhagyás csökkentése, illetve Ciprus, Görögország és Lettország számára a szakképzési kapacitás növelése. Több tagállamban további erőfeszítésekre van szükség az oktatási és képzési rendszerek minőségének és befogadó jellegének javítása érdekében, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra, a Cseh Köztársaságnak és Olaszországnak pedig növelnie kell a tanári szakma vonzerejét.

A szociális helyzet továbbra is javul, de a szociális védelmi rendszerek hatóköre és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés továbbra is hiányos. A szegénység csökken, néhány tagállamban azonban továbbra is magas. A dolgozói szegénység több tagállamban is kihívást jelent. Emellett egyes hátrányos helyzetű csoportok, például a fogyatékkal élők és a migráns háttérrel rendelkezők, továbbra is kihívásokkal néznek szembe. Az atipikus munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való megfelelő hozzáféréseinek biztosítása elengedhetetlen a munkavállalók jólétéhez és a jól működő munkaerőpiacokhoz. Bulgária, Észtország, Magyarország, Lettország, Portugália, Románia és Spanyolország számára ajánlott a szociális védőháló hatókörének, megfelelőségének és hatékonyságának javítását célzó intézkedések – például minimálbér-szabályozások – meghozatala, Horvátország és Görögország számára pedig a szociális ellátások átfogóbb reformjának befejezése. Bulgáriában, Észtországban és Finnországban jobb hozzáférést kell biztosítani a minőségi szociális szolgáltatásokhoz. Hollandia az önálló vállalkozók megfelelő szociális védelmének előmozdítására kapott ajánlást. A fogyatékkal élő személyek támogatását célzó konkrét ajánlások címzettje a Cseh Köztársaság és Lettország.

Az egészségügyi ellátás általános hozzáférhetősége érdekében számos ország folytat egészségügyi reformokat, amelyek egyúttal a rendszerek költséghatékonyságának és fenntarthatóságának fokozását is célozzák. A tagállamoknak folytatniuk kell erőfeszítéseiket, kiemelten figyelve az átfogó intézkedések gondos kialakítására, valamint az egészségügyi szolgáltatási reformok elfogadásának és végrehajtásának felgyorsítására. Az egészségügyi rendszerek reformjának támogatásához és végrehajtásához gyakran további beruházásokra van szükség. Ennek fényében Ausztria, Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Görögország, Finnország, Magyarország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Szlovénia ajánlást kapott az egészségügyi ellátás hatékonyságának, hozzáférhetőségének és fenntarthatóságának javítására.

A szociális párbeszéd kulcsfontosságú tényező a szakpolitikák sikeres kialakításában és végrehajtásában. A szociális partnerek és más érdekelt felek bevonása javítja a szakpolitikák iránti felelősségvállalást, illetve jobb és fenntarthatóbb eredményekhez vezet. A korábbi országspecifikus ajánlások nyomán néhány tagállam növelte a strukturált párbeszéd lehetőségeit, valamint a munkáltatói szervezetek és a szakszervezetek részvételét. Egységes referenciamodell ugyan nem adható, de több tagállamban, így Magyarországon, Lengyelországban és Romániában is volna még lehetőség a szociális párbeszéd javítására és a

szociális partnereknek a szakpolitikák kialakításába való nagyobb mértékű bevonására, miközben Horvátország és Görögország még jelentős kihívásokkal szembesül.

A termelékenység javítása beruházásokkal, versenyképességi politikákkal és az üzleti környezet javításával

Az európai beruházási terv – vagyis a „Juncker-terv” – előrehaladtával a jelenlegi és jövőbeli növekedés kezelése egyre inkább szükségessé teszi egy átfogó uniós beruházáspolitikai menetrend kidolgozását. Az európai beruházási terv elindítása óta jelentős magán- és állami forrásokat mobilizáltak és mobilizálnak az uniós gazdaság stratégiai ágazataiban megvalósuló beruházásokra, ami jelentős lendületet adott a növekedésnek és a munkahelyteremtésnek. A 2019. májusi állapot szerint a Juncker-terv közel 400 milliárd euró értékű beruházást mozgósított és 750 000 munkahelyet teremtett, és a teremtett munkahelyek száma 2020-ra várhatóan eléri az 1,4 milliót. A Juncker-terv a beruházások mobilizálása mellett sikereket ért el a megfelelő projektportfólió és a beruházásösztönző üzleti környezet kialakításában is.

Az uniós kohéziós politikai alapokat optimális módon kell felhasználni a megfelelő szakpolitikai területeken történő beruházások fokozására. Ez várhatóan elősegíti az EU-n belüli tartós regionális különbségek csökkenését is. Az idei országjelentések és országspecifikus ajánlások ezzel összefüggésben konkrét iránymutatást nyújtanak az uniós alapok következő többéves pénzügyi keretben történő programozásának alátámasztásához.

Az idei európai szemeszter elemzéseinek beruházás-központúsága segített abban, hogy a tagállamok meghatározhassák a legnagyobb makrogazdasági megtérülést hozó beruházási prioritásokat, és észlelhessék azokat a szabályozási és strukturális szűk keresztmetszeteket, amelyek hátráltatják a hosszú távú növekedési potenciált. Az elmúlt években a beruházások fejlődése nem volt egyenletes az ágazatok, az országok és az eszköztípusok között. A közberuházások és a magánberuházások között továbbra is különbségek állnak fenn: a magánberuházások szintje 2013 óta folyamatosan nő, és most már eléri a válság előtti átlagot, az állami beruházások azonban csak 2017-ben kezdtek erőre kapni. Továbbá, noha a beruházások minden tagállamban nőttek, arányuk egyes tagállamokban még mindig lényegesen elmarad a válság előtti hosszú távú átlagtól.

Háttérmagyarázat: A beruházással kapcsolatos országspecifikus ajánlások és az EU kohéziós politikája a 2021–2027 közötti időszakban

Az Európai Bizottság mindig hangsúlyozta, hogy a beruházások kiemelt szerepet játszanak az óvatos fiskális politikát és a strukturális reformokat is magában foglaló szakpolitikai „bűvös háromszögben”.

A 2019. évi európai szemeszter még jobban a beruházásokra összpontosít. A szemeszter ezen csomagja keretében a tagállamoknak nyújtott beruházási iránymutatással a Bizottság az arra irányuló kötelezettségvállalását teljesíti, hogy szorosabb kapcsolatot hozzon létre az uniós költségvetéssel, konkrétabban a 2021–2027 közötti uniós kohéziós politikai alapokkal, figyelembe véve a regionális sajátosságokat⁵.

Az európai szemeszter és az uniós kohéziós politikai alapok közötti szorosabb kapcsolat jobb és hatékonyabb programozási folyamathoz, és így jobb és célzottabb beruházásokhoz vezet, ami hosszú távon nagyobb termelékenységet és növekedést eredményez. Ez az operatív kapcsolat észszerűsíti a meglévő folyamatokat, és nagyobb koherenciát biztosít a gazdaságpolitikák összehangolása és az uniós források felhasználása között, anélkül, hogy ez további bürokratikus terheket eredményezne.

Az európai szemeszter elemzési háttére hatékony iránymutatást adhat a tagállamoknak és a Bizottságnak az alapok programozását kísérő párbeszédben. Ez a háttérmagyarázat ismerteti, hogy az európai szemeszter keretében adott beruházási iránymutatások miként támaszthatják alá a programozási folyamatot.

A szemeszter kiindulópontja, a 2019. évi éves növekedési jelentés célzottabb beruházási politikát kért a tagállamoktól. Az idei téli országjelentések az egyes országok beruházási igényeit a legújabb társadalmi-gazdasági tendenciák szakértői értékelése alapján elemezték, a középpontban az ágazati versenyképességgel, továbbá különös figyelmet fordítva az inkluzív és fenntartható növekedés ösztönzésének szükségességére. Adott esetben figyelembe vették a tagállamokon belüli regionális és területi különbségeket is. A Bizottság erre az elemzésre alapozta a 2021–2027 közötti uniós kohéziós politikai alapok⁶ legjobb felhasználására vonatkozó álláspontját, amelyet az országjelentésekhez csatolt D. mellékletben ismertetett, az említett alapok beruházási prioritásairól adott iránymutatással összefüggésben. Az említett melléklet a tagállamokkal folytatott programozási párbeszéd megbízható inputjaként szolgál. A D. mellékletben meghatározott beruházási prioritások a társadalmi-gazdasági és területi fejlődés szempontjából vett jelentőségük alapján – és figyelembe véve a 2021–2027 közötti uniós kohéziós politikai alapokra vonatkozó bizottsági javaslatokban meghatározott tematikus koncentrációs követelményeket – három kategóriába sorolhatók (igény, elsőbbségi igény és kiemelt igény). A mellékleteket az országjelentések egyéb elemzési megállapításaival együtt már bemutatták a tagállamoknak, hogy ezzel elindítsák az uniós kohéziós politikai alapok következő generációjának programozásáról szóló párbeszédet, amelynek célja a programozási dokumentumok lehető leghamarabb történő elfogadása.

Ebben a tavaszi csomagban a Bizottság előterjeszti az országspecifikus ajánlásokra vonatkozó javaslatát. Az országspecifikus ajánlások sokkal tágabbak, mint az országjelentések mellékletében szereplő beruházási iránymutatások. Az ajánlások az egész gazdaság

⁵ A Bizottság közleménye – Modern költségvetés a polgárainak védelmet, biztonságot és lehetőségeket nyújtó Unió számára COM(2018) 321 final.

⁶ Az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap Plusz és a Kohéziós Alap.

reformjára és beruházási igényeire vonatkoznak. Finanszírozási és szabályozási intézkedésekkel egyaránt kezelhetők. Érdemes kiemelni, hogy a tagállamok nem minden beruházási igényét lehet uniós alapokból finanszírozni, de a szóban forgó alapok jelentős mértékben hozzájárulhatnak a szemeszter során azonosított kihívások kezeléséhez, figyelembe véve azok sajátosságait (például a tematikus koncentrációkat).

Az országspecifikus ajánlások – a hatókör és a részletesség eltérései ellenére – összhangban vannak az országlejelentések mellékletében szereplő beruházási iránymutatással, amely kizárólag azokat a beruházási igényeket vizsgálta, amelyek alkalmasak az uniós kohéziós politikai alapokból való társfinanszírozásra.

Az országspecifikus ajánlások beruházási szempontjainak végrehajtását a jövőbeli európai szemeszter ciklusainak részeként nyomon fogják követni. A 2021–2027 közötti uniós kohéziós politikai alapokból az országspecifikus ajánlásokhoz nyújtott hozzájárulást olyan információk alapján követik majd nyomon, amelyeket jól bevált fórumokon és eljárásokkal gyűjtenek majd (idetartoznak például az éves felülvizsgálati ülések és jelentések, a monitoringbizottságok stb.).

A beruházási akadályok továbbra is fennállnak az EU egészében. Általában véve a szabályozási szűk keresztmetszetek, az intézményi hiányosságok, valamint a belépési, működési és kilépési akadályok csökkentik a vállalkozások beruházási hajlandóságát, és akadályozzák az erőforrások újraelosztását. A Bizottság nemzeti és uniós szinten egyaránt foglalkozott, és a jövőben is foglalkozni fog a szabályozási és adminisztratív akadályokkal. Az uniós szintű kezdeményezések és a tagállamok strukturális reformjai kiegészítik egymást. Noha a beruházási akadályok kezelése terén nemzeti és uniós szinten is történt előrelépés, a különböző országokban és szakpolitikai területeken továbbra is jelentős akadályok állnak fenn. Olaszországban például a kis- és középvállalkozások és az innovatív vállalkozások beruházásait a forráshoz jutás nehézségei korlátozzák, a közberuházásokat pedig az igazgatási kapacitások szűkössége és a közbeszerzési szabályok alkalmazásával kapcsolatos bizonytalanság. Bulgáriában a fő beruházási akadályok továbbra is a szakemberhiányra, az intézményi hiányosságokra és a szabályozás bizonytalanságára vezethetők vissza. Lengyelországban viszont változatlanul a bizonytalan szabályozási környezet és egyes ágazatok szakemberhiánya jelent akadályt. Cipruson a gyenge üzleti környezet és a forráshoz jutás jelenti a legfőbb akadályt.

A beruházásokhoz üzleti bizalom, kiszámíthatóság és jogbiztonság, valamint a jogállamiság teljes mértékű tiszteletben tartása szükséges. Egyes tagállamokban – például Ausztriában, Szlovákiában és Szlovéniában – jelentős mértékben javult a szabályozás, bár további javulásra is van még lehetőség. A versenyképességi előny fenntartásához folyamatosan aktualizálni kell a reformokat, mivel a globális versenytársak is javítják üzleti környezetüket. A szabályozási stabilitás, a kiszámíthatóság és a jó minőségű, a jogállamiság tiszteletben tartásán alapuló intézmények – többek között a hatékony és független igazságszolgáltatási rendszerek – kulcsfontosságúak a beruházásbarát környezet megőrzéséhez. A jogállamiság, a hatékony igazságszolgáltatási rendszerek és a korrupció elleni küzdelem javítja az üzleti környezetet, ami hosszú távú előnyöket biztosít, beruházások és munkahelyek formájában. Néhány tagállam folytatta korrupcióellenes erőfeszítéseit, de e komoly probléma számos tagállamban továbbra is megoldatlan, ami negatív hatást gyakorol az üzleti környezetre és a beruházásokra. A korrupcióval kapcsolatos vizsgálatok és büntetőeljárások hatékonyságának fokozása és a korrupció megelőzésének javítása továbbra is kulcsfontosságú célkitűzés. E szempontok kiemelt szerephez jutnak a Cseh Köztársaság,

Horvátország, Magyarország, Olaszország, Málta, Ciprus és Szlovákia által kapott ajánlásokban.

A hatékony közigazgatás és az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló folyamatos erőfeszítések támogatják az európai vállalkozások versenyképességét. Az adminisztratív terhek továbbra is visszafogják a beruházásokat, az innovációt és a vállalkozások növekedését. Az adminisztratív terhek és a közigazgatási hatékonysághiány leginkább a kisebb és rendkívül innovatív vállalkozásokat sújtja. Idén például Belgium, Ciprus, Horvátország, a Cseh Köztársaság, Magyarország, Lettország, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia és Spanyolország kapott ajánlást a terhek csökkentésére és a közigazgatás hatékonyságának és minőségének különböző szempontokból történő javítására, és különösen a közbeszerzés hatékonyságának növelésére. A közszolgáltatási digitalizáció ütemének fokozásával az államháztartások forráshiánya ellenére is magas színvonalú közszolgáltatások biztosíthatók az előregedő népesség számára. A hosszú távú fenntartható növekedés előfeltétele a gondos gazdasági kormányzás, amely a korrupció és pénzmosás elleni keret hiányosságainak megszüntetésével biztosítható.

A szakemberhiány és a strukturális munkaerőhiány jelentős beruházási akadályt jelenthet. E tekintetben az emberekbe való befektetés kulcsfontosságú kiegészítője az innovációba, kutatásba és infrastruktúrába történő beruházásoknak, mivel növeli a humán tőkét, a munkaerő alkalmasságát és a társadalmi kohéziót. Mindez pedig javítja és ellenállóképesebbé teszi a gazdaság teljesítményét. A munkaerő termelékenységének és alkalmazkodóképességének növelése szempontjából különösen a készség szintek javítása és munkaerőpiaci igényekhez igazítása kulcsfontosságú. A jól működő és befogadó oktatási és képzési rendszerek segíthetnek megelőzni vagy csökkenteni a szakemberhiány és a strukturális munkanélküliség kockázatát, illetve gazdasági és társadalmi költségeit, amelyek a növekedési lehetőségek elmaradása és egyes népességcsoportok munkalehetőségeinek szűkülése miatt merülnek fel.

A kutatási és innovációs tevékenységek megerősítése kulcsfontosságú Európa növekedése szempontjából. Számos tagállamban és régióban, például Bulgáriában, Észtországban, Lettországban, Litvániában és Romániában bőven van még lehetőség szorosabban fűzni a vállalkozások (különösen a kis- és középvállalkozások), a tudományos körök, a kutatás és a közszektorbeli szereplők közötti együttműködést. Az áttörést hozó innovációknak, továbbá a gyorsan növekvő vállalkozások létrehozásának és növekedésének az állami támogatása az üzleti kutatás és fejlesztés szilárd keretfeltételeivel párosulva piaci lehetőségeket teremt, és fokozza a gazdaság innovációs képességét.

A digitalizáció politikai prioritás az Európai Unióban, de számos tagállamban további gyors erőfeszítésekre van szükség. A digitalizáció a termelékenység, a versenyképesség és a növekedés kulcsfontosságú tényezője. A hagyományos ágazatok és a kis- és középvállalkozások különösen lassúak a digitális átalakulás terén. Az EU egészében fel kell gyorsítani a folyamatot, amihez megfelelő támogatásra van szükség. Ehhez jobban össze kell hangolni az uniós, a tagállami és a regionális szakpolitikákat, és össze kell vonni a köz- és a magánforrásokat, a beruházások növelése és a digitális gazdaság és társadalom közötti szinergiák erősítése érdekében.

A környezeti és energetikai infrastruktúra hiányosságai negatívan hatnak a növekedésre és a munkahelyteremtésre. A karbonsemleges, erőforrás-hatékony, körforgásos gazdaságra való átállás és a kapcsolódó dekarbonizációs folyamat jelentős beruházásokat igényel. Több tagállamban, különösen Ausztriában, Cipruson, Franciaországban, Németországban, Máltán, Hollandiában és Lengyelországban további erőfeszítésekre van szükség az üvegházhatásúgáz-kibocsátási célkitűzések teljesítéséhez. Sok tagállamban további infrastrukturális

beruházásokra van szükség a víz- és a hulladékgazdálkodás területén. A közberuházásoknak, valamint a további magánberuházásokat ösztönző intézkedések bevezetésének az együttes erejével elérhető közelségbe kerülnek a vonatkozó uniós célok. A körforgásos gazdaság növekedése bizonyos termelési folyamatok átalakításához regionális és helyi közberuházásokat is igényel.

A beruházási igények tagállamonként eltérőek. Egyes ágazatokban, régiókban és országokban állóeszköz-beruházásokra van szükség a termelési kapacitások fejlesztéséhez. Ez különösen igaz a lemaradó régiókra, hogy folytatni tudják a felzárkózást. Emellett a fejlett régióknak és ágazatoknak, például a gépjárműiparnak, is beruházásokra van szükségük ahhoz, hogy az új kihívások leküzdése érdekében fel tudják gyorsítani a technológiai változásokat. Mindenütt különösen nagy szükség van az immateriális javakba való beruházásokra, mivel azok elősegítik az új technológiák bevezetését.

Több tagállam további előrelépést tett a pénzügyi stabilitás megerősítése terén. Intézkedéseket tettek a nemteljesítő hitelek csökkentése, a felügyeleti keretek megerősítése és a fizetéseképtelenségi keretek javítása érdekében. A tavalyi év jelentős csökkenése ellenére számos tagállamban továbbra is magas a nemteljesítő hitelek aránya. A bankok nyereségessége továbbra is visszafogott, mivel azt nagyban befolyásolja a nemteljesítő hitelek magas aránya, és egyes esetekben a nem megfelelő üzleti modell, a telített piac, és a pénzügyi piacok volatilitása (ami 2018 első felétől újra tapasztalható). A pénzmosás elleni keretek felügyelete és végrehajtása több tagállamban is problémát jelent; ezzel összefüggésben Bulgária, Dánia, Észtország, Lettország, Málta és Svédország kapott országspecifikus ajánlást. A nemteljesítő hitelek további csökkentése érdekében a Bizottság országspecifikus ajánlásokat intézett Bulgáriához, Ciprushoz, Írországhoz, Olaszországhoz és Portugáliához. Bulgária és Ciprus a nem banki pénzügyi ágazatok felügyeletének megerősítése kapcsán is kapott ajánlást.

A lakáspiac alakulása hatással lehet a pénzügyi stabilitásra, és ezért egyes tagállamokban fellépést igényel. A lakóingatlan általában a háztartások fő vagyoni eszköze, a lakáshitelek pedig nagy részét teszik ki a teljes gazdaság hitelállományának. Ráadásul a megfelelő és megfizethető lakások hiánya egyre nagyobb problémát jelent több tagállamban. Ezzel összefüggésben Írország, Luxemburg, Hollandia, Svédország és az Egyesült Királyság számára ajánlott a lakáskínálat szűk keresztmetszeteinek csökkentése és a lakáspiaci torzulások megszüntetése. Mivel a nagy magánadósságok felerősíthetik az ingatlanpiac áringadozásait, a háztartások nagymértékű eladósodottságának csökkentése fontos tényező a pénzügyi stabilitás szempontjából. Ezért Hollandia és Svédország számára ajánlott, hogy csökkentsék az adórendszerből – például a jelzáloghitel-kamatok levonhatóságából – eredő eladósodási kedvet.

4. AZ EURÓPAI SZEMESZTER: AZ UNIÓS INTÉZMÉNYEK ÉS A TAGÁLLAMOK KÖZÖS ERŐFESZÍTÉSE

A tagállamok a gazdasági válság alatt azért hozták létre az európai szemesztert, hogy annak keretében egész évben össze tudják hangolni gazdaságpolitikájukat, és foglalkozni tudjanak a közös gazdasági és társadalmi kihívásokkal. Az európai szemeszter ma az uniós tagállamokkal, illetve az uniós tagállamok között folytatott gazdaságpolitikai párbeszéd egyedi platformja. Lehetővé teszi a Bizottság és a tagállamok számára, hogy folyamatosan összehangolják gazdaságpolitikai prioritásaikat. A gazdasági kormányzási keret részeként nyomon követi, és megakadályozza vagy korrigálja azokat a gazdasági tendenciákat, amelyek gyengíthetik a nemzeti gazdaságokat vagy az EU egészét. A Bizottság folyamatos – többoldalú és kétoldalú – kapcsolatban áll a tagállamokkal, többek között a fővárosokban az európai szemeszterrel foglalkozó tisztviselő révén.

A párbeszéd eredményeként a Bizottság és az uniós tagállamok közös elemzést végeznek. A Bizottság ajánlásait minden évben az Európai Tanács hagyja jóvá, és az Ecofin Tanács fogadja el hivatalosan, a többi érintett tanácsi formációval folytatott megbeszélést követően.

A Bizottság az általa kidolgozott eszközökkel segíti a tagállamokat az országspecifikus ajánlások végrehajtásában. A Strukturálisreform-támogató Szolgálat például abban segíti az uniós országokat, hogy a munkahelyteremtés és a fenntartható növekedés támogatása érdekében tett erőfeszítéseik részeként strukturális reformokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre. A megfelelő bizottsági szolgálatokkal együttműködve testre szabott technikai támogatást nyújt az uniós országoknak, és azt koordinálja. A támogatást a strukturálisreform-támogató programon keresztül nyújtja. Célja, hogy segítse az uniós országokat a cselekvőképesebb intézmények, az erősebb irányítási keretek és a hatékonyabb közigazgatás kialakításában. A támogatás révén az uniós országok jobban képesek a munkahelyteremtéssel és a fenntartható növekedéssel kapcsolatos szakpolitikák kialakítására és végrehajtására. Az eurócsoporton belül jelenleg tárgyalt „Konvergencia és versenyképesség” költségvetési eszköz – amelynek alapja a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerettel összefüggésben előterjesztett bizottsági javaslat az új reformtámogatási programról – további ösztönzőket biztosíthatna a reformok számára.

Az országspecifikus ajánlások végrehajtása tekintetében azonban a végső felelősség a tagállamokat terheli.

5. A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

A Bizottság felszólítja a Tanácsot, hogy fogadja el a javasolt megközelítést a 2019–2020-as országspecifikus ajánlásokra és a Stabilitási és Növekedési Paktum szerinti határozatokra vonatkozóan.

A Bizottság felszólítja továbbá a tagállamokat, hogy teljes mértékben és kellő időben hajtsák végre az említett ajánlásokat és határozatokat, minden szinten párbeszédet folytatva a szociális partnerekkel, a civil társadalmi szervezetekkel és más érdekelt felekkel. A Bizottság a szemeszter teljes folyamata során továbbra is együttműködik a tagállamokkal és a nemzeti érdekelt felekkel az említett ajánlások és határozatok iránti felelősségvállalás elmélyítése és azok hatékony nyomon követése és végrehajtása érdekében. A Bizottság emellett kérésre a Strukturálisreform-támogató Szolgálaton keresztül reformtámogatást nyújt a tagállamoknak, és segíti a hatóságokat az uniós források lehető legjobb felhasználásában.

Az európai szemeszter országspecifikus ajánlásai és az azokat alátámasztó értékelések megfelelő elemzési alapként szolgálnak a 2021–2027 közötti uniós kohéziós politikai alapok programozásához. Az uniós alapok sikeres – a szemeszter megállapításainak és ajánlásainak megfelelő – programozása érdekében az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell a megbeszéléseket.

1. TÁBLÁZAT – A 2019. ÉVI ORSZÁGSPECIFIKUS AJÁNLÁSOKBAN ÉRINTETT KÉRDÉSEK ÁTTEKINTÉSE

Tág kategória	Szakpolitikai terület	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL*	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
Államháztartás és adózás	Fiskális politika és költségvetési irányítás																												
	Az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága, nyugdíjakkal																												
	A munkát terhelő adók csökkentése																												
	Az adóalapok kiszélesítése																												
	Az eladósodás ösztönzőinek csökkentése																												
	Adórendszer-egyszerűsítés; adókijátszás és adókikerülés elleni küzdelem																												
Pénzügyi szektor	Pénzügyi szolgáltatások																												
	Lakáspiac																												
	Forráshoz jutás																												
	A magánszektor eladósodottsága																												
Munkaerőpiac, oktatás és szociálpolitika	Foglalkoztatásvédelmi jog és munkajog																												
	Álláskeresési járadék																												
	Aktív munkaerőpiaci intézkedések																												
	Munkaösztönzők, munkahelyteremtés, munkaerőpiaci részvétel																												
	Bérek és bérmegállapítás																												
	Gyermekgondozás																												
	Egészségügy és tartós ápolás-gondozás																												
	A szegénység csökkentése és társadalmi befogadás																												
	Oktatás																												
	Készségek és egész életen át tartó tanulás																												
	Kutatás és innováció																												
Strukturális politikák	Versenypolitika és szabályozási keret																												
	Szolgáltatások versenye																												
	Távközlés, postai szolgáltatások és helyi közszolgáltatások																												
	Energia, erőforrások és éghajlatváltozás																												
	Közlekedés																												
Közigazgatás és üzleti környezet	Üzleti környezet																												
	Fizetésektelenségi keret																												
	Közigazgatás																												
	Állami tulajdonú vállalatok																												
	Polgári igazságszolgáltatás																												
	Árnyékgazdaság és korrupció																												

* Az eurócsoport 2018. június 22-i ülésén tett, programlezárást követő kötelezettségvállalásoknak megfelelő reformok folytatására és befejezésére irányuló ajánlás nélkül.

■ A 2019. évi országspecifikus ajánlások által érintett szakpolitikák.